

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättandet av en domstolsmyndighet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det inrättas en domstolsmyndighet som ska sköta de uppgifter som hör till domstolsväsendets centralförvaltningsmyndighet. Till myndigheten föreslås höra merparten av de centralförvaltningsuppgifter som för närvarande sköts i justitieministeriet. Justitieministeriet ska fortfarande sköta uppgifter på statsrådsnivå med anknytning till domstolsväsendet, t.ex. den strategiska och ekonomiska styrningen och författningsberedningen.

Domstolsmyndigheten ska sörja för domstolsväsendets verksamhetsförutsättningar och för utvecklingen, planeringen och stödjandet av domstolarnas verksamhet. Myndigheten ska vara verksam inom justitieministeriets förvaltningsområde, men vara ett operativt självständigt centralt ämbetsverk. Den ska betjäna hela domstolsväsendet.

Den högsta beslutanderätten i domstolsmyndigheten utövas av en direktion med domarmajoritet. En överdirektör med uppdraget som huvudsyssla ska sköta den praktiska verksamheten vid myndigheten. Domstolsmyndigheten ska ha minst cirka 45 årsverken. Myndigheten beslutar själv om sin organisationsstruktur och ger bestämmelser om den i sin arbetsordning.

Enligt propositionen utfärdas bestämmelser om domstolsmyndigheten i domstolslagen, till vilken fogas ett nytt 19 a kap. I kapitlet föreskrivs om domstolsmyndighetens uppgifter och ledning. Överföringen av uppgifter till domstolsmyndigheten förutsätter dessutom en översyn av vissa andra bestämmelser i domstolslagen. På motsvarande sätt ska också göras en översyn av lagen om domstolspraktik, lagen om nämndemän vid tingsrätterna och lagen om säkerhetskontroller vid domstolar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020. Ett undantag är 18 kap. 5 § och 19 kap. 5 § i domstolslagen samt 16 och 17 § i lagen om domstolspraktik som föreslås träda i kraft snarast möjligt.

1.

Lag

om ändring av domstolslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i domstolslagen (673/2016) rubriken för 1 kap. samt 1 kap. 1 §, 10 kap. 11 §, 11 kap. 4–6, 9 och 11 §, 14 kap. 4 §, 17 kap. 22 §, 18 kap. 1 och 5 §, 19 kap. 5 §, rubriken för avdelning V, 20 kap. 6 §, 21 kap. 1–3 och 6 § samt
fogas till lagen ett nytt 19 a kap., en ny avdelning VI och till 23 kap. en ny 7 § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om domstolar, domare, övriga domstolsledamöter och annan personal. I lagen finns även bestämmelser om domstolsmyndigheten, domarförslagsnämnden och domarutbildningsnämnden samt om deras uppgifter och personal.

Lagen tillämpas på högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen samt på deras ledamöter, om inte något annat föreskrivs i lagen om högsta domstolen (665/2005) eller i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006).

Särskilda bestämmelser gäller för riksätten.

10 kap.

Behörighetsvillkor för domare

11 §

Övriga domartjänster som kräver särskilda språkkunskaper

Vid de tvåspråkiga hovrätterna och förvaltningsdomstolarna samt vid marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det för att trygga de språkliga rättigheterna finnas ett tillräckligt antal tjänster för lagfarna domare för vilka det av dem som utnämns till tjänsterna krävs sådana språkkunskaper som avses i 10 § 1 mom.

Bestämmelser om hur många i 1 mom. avsedda domartjänster det finns vid var och en av de tvåspråkiga domstolarna utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan ärendet föredras för statsrådet ska justitieministeriet begära utlåtande från domstolsmyndigheten över behovet av i 1 mom. avsedda domartjänster.

11 kap.

Utnämning av chefsdomare och ordinarie domare

4 §

Ledigförklaring av tjänster

Ordinarie domartjänster och chefsdomartjänster som tillsätts för viss tid ska förklaras lediga att sökas innan de tillsätts.

Beslut om att ledigförklara en domartjänst fattas av

- 1) högsta domstolen när tjänsten som president vid högsta domstolen, tjänsterna som hovrättspresident och tjänsten som president vid arbetsdomstolen ledigförklaras,
- 2) högsta förvaltningsdomstolen när tjänsten som president vid högsta förvaltningsdomstolen samt tjänsterna som överdomare vid en förvaltningsdomstol, tjänsten som överdomare vid marknadsdomstolen och tjänsten som överdomare vid försäkringsdomstolen ledigförklaras,
- 3) respektive hovrätt när tjänsten som lagman vid en tingsrätt ledigförklaras, och
- 4) den domstol där domartjänsten finns när det gäller övriga domartjänster.

5 §

Domstolsmyndighetens uppgifter

Domstolsmyndigheten sköter de praktiska åtgärder som hänför sig till ledigförklaringen av en tjänst i enlighet med anvisningar från en domstol som avses i 4 §.

Domstolsmyndigheten utarbetar enligt domarförslagsnämndens anvisningar ett sammandrag över sökandenas tjänstemeriter och över övriga meriter som beaktats och lämnar sammandraget till de domstolar och den domarförslagsnämnd som avses i 9 §.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. sköts dock av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen när en tjänst som avses i 7 § är ledigförklarad.

6 §

Ny ledigförklaring av en tjänst, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av en tjänst

Av giltiga skäl får en domartjänst förklaras ledig att sökas på nytt eller ansökningstiden för en domartjänst förlängas. De som tidigare har sökt tjänsten beaktas då utan en ny ansökan. En anmälan om ledigförklaring av en tjänst kan av giltiga skäl även återkallas.

Beslut om att en tjänst ska förklaras ledig att sökas på nytt, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av tjänsten fattas av en domstol som avses i 4 §. Domstolsmyndigheten sköter de anknytande praktiska åtgärderna med undantag för de tjänster som anges i 7 §.

9 §

Behandlingen av ärenden i domarförslagsnämnden

Innan domarförslagsnämnden gör en utnämningsframställning begär nämnden utlåtande om de sökande av den domstol som har fattat beslut om att ledigförklara tjänsten. När det gäller tingsdomartjänster begär nämnden dock utlåtande om de sökande av respektive hovrätt och dessutom av den tingsrätt där tjänsten är ledigförklarad. När det gäller sökande till en tjänst som jordrättsingenjör ska utlåtande dessutom begäras av Lantmäteriverket. På motsvarande sätt ska utlåtande inhämtas av Ålands landskapsregering innan lagmannen vid Ålands tingsrätt utnämns.

Domarförslagsnämnden kan innan den gör en utnämningsframställning i fråga om arbetsdomstolens president eller arbetsdomstolsråd begära utlåtande om sökandena av de centralorganisationer och arbetsmarknadsverk som avses i 17 kap. 13 § samt av finansministeriet och Finlands Bank. Nämnden kan också inhämta andra utlåtanden och utredningar samt höra sökande och sakkunniga.

Innan en utnämningsframställning görs ska de sökande ges tillfälle att yttra sig med anledning av de utlåtanden och utredningar som skaffats under beredningen av utnämningsärendet.

11 §

Innehållet i domstolens utlåtande

Domstolens utlåtande ska innehålla ett motiverat yttrande om vilken av de sökande som bör utnämnas.

Av domstolens utlåtande ska framgå domstolens motiverade uppfattning om de sökandes meriter och kompetens samt deras inbördes rangordning med hänsyn till den tjänst som ska tillsättas. Domarförslagsnämnden kan vid behov ge närmare anvisningar om innehållet i utlåtandet.

14 kap.

Tjänstgöring vid en annan domstol och förflyttning

4 §

Förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet

På förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet tillämpas vad som i 5 a §, 5 b § 2 mom. och 5 c § 1 mom. i statstjänstemannalagen föreskrivs om omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen.

Om den tjänst som ska förflyttas med stöd av 1 mom. efter omstruktureringen finns på ett annat ställe än inom domarens pendlingsregion, och domaren inte samtycker till förflyttning, ska en förflyttning av domaren till en annan domartjänst inom hans eller hennes pendlingsregion eftersträvas. Om det inte finns någon sådan tjänst, kan domaren med sitt samtycke förflyttas till en domartjänst eller annan tjänst utanför pendlingsregionen. Om det vid omstruktureringen i stället för domartjänsten inrättas en ny tjänst som inte är en domartjänst, har domaren dock rätt att i första hand bli utnämnd till en domartjänst.

En domare kan enbart förflyttas till en tjänst vars behörighetsvillkor domaren uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom eller henne. Vid förflyttning till en domartjänst iaktas förfarandet för utnämning av domare. Tjänsten ledigförklaras dock inte. Det domstolsutlåtande om tillsättande av en domartjänst som avses i 11 kap. 10 § ges av högsta domstolen eller av högsta förvaltningsdomstolen beroende på vilken domstol omstruktureringen gäller.

Om en domare utan giltig orsak vägrar att ta emot en tjänst som avses i 2 mom., kan domaren entledigas. Ärendet behandlas av högsta förvaltningsdomstolen på ansökan av domstolsmyndigheten. Ärendet ska behandlas som ett brådskande rättskipningsärende.

AVDELNING IV

SAKKUNNIGLEDAMÖTER OCH ÖVRIG PERSONAL

17 kap.

Sakkunnigledamöter

22 §

Sakkunnigledamöters arvode

Till sakkunnigledamöter betalas av statens medel ett skäligt arvode och en skälig ersättning. Arvodenas och ersättningarnas grunder och belopp fastställs av domstolsmyndigheten.

18 kap.

Assessorer

1 §

Assessorstjänster

Vid hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det i utbildningssyfte finnas tjänster som assessor för viss tid och som tillsätts för tre år. Av särskilda skäl kan utnämningen till tjänsten förlängas med högst två år.

En person som har tjänstgjort som assessor i två år får under återstoden av sin mandattid även tjänstgöra i andra domaruppgifter eller som föredragande vid högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen.

Vid utnämning av assessor iakttas vad som i 12 kap. föreskrivs om utnämning av domare till tjänsteförhållande för viss tid. Beslut om att ledigförklara en assessorstjänst fattas av domarutbildningsnämnden. Domstolsmyndigheten sköter i samband med ledigförklaringen av en tjänst de praktiska åtgärder som avses i 11 kap. 5 och 6 § samt utarbetar ett sammandrag och lämnar det till domarutbildningsnämnden.

5 §

Avbrott i utbildningsprogrammet

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en assessor tillstånd att göra avbrott i utbildningsprogrammet. Ett program som avbrutits kan slutföras [vid samma domstol] efter avbrottet.

Trots vad som föreskrivs om utnämning av assessor utnämner chefsdomaren en assessor för den tid som motsvarar ett utbildningsprogram som inte genomförts med stöd av 1 mom.

19 kap.

Övrig personal

5 §

Kanslichef och övrig personal

Vid en domstol kan det finnas en tjänst som kanslichef, en tjänst som förvaltningsdirektör eller en tjänst som förvaltningschef eller någon annan motsvarande tjänst med uppgift att sköta domstolens administration. En domstol kan även ha annan personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande.

Behörighetsvillkor för kanslichef är lämplig högre högskoleexamen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för annan personal kan meddelas i domstolens arbetsordning, om detta är befoget med tanke på skötseln av de uppgifter som hör till tjänsten i fråga.

Respektive domstol utnämner i denna paragraf avsedda tjänstemän och anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

AVDELNING V

DOMSTOLSMYNDIGHETEN OCH NÄMNDERNA

19 a kap.

Domstolsmyndigheten

1 §

Domstolsmyndigheten

För skötseln av domstolarnas verksamhetsförutsättningar och för utvecklande, planering och stödjande av verksamheten finns domstolsmyndigheten inom justitieministeriets förvaltningsområde.

2 §

Domstolsmyndighetens uppgifter

Domstolsmyndigheten har till uppgift att se till att domstolarna kan utöva dömande makt på ett högklassigt sätt och att domstolarnas förvaltning är effektivt och ändamålsenligt ordnad.

Domstolsmyndigheten ska i synnerhet

1) för justitieministeriet lägga fram ett förslag till domstolarnas omkostnader och i enlighet med den godkända budgeten besluta om fördelningen av omkostnaderna mellan domstolarna [till den del som domstolarna inte har beviljats anslag direkt],

2) sköta domstolarnas lokalhantering, till den del beslutanderätten i den frågan inte hör till justitieministeriet.

3) sköta upprätthållandet och utvecklandet av domstolarnas informationssystem,

- 4) i samarbete med domarutbildningsnämnden som avses i 21 kap. se till att det ordnas utbildning för domarna och domstolarnas övriga personal,
- 5) stödja domstolarna i deras kommunikation,
- 6) följa resultaten av domstolarnas verksamhet samt göra upp rapporter och kalkyler över den,
- 7) i riksomfattande utvecklingsprojekt och andra projekt vara det verk som företräder domstolsväsendet, om ärendet inte hör till en domstol, statsrådet eller någon annan myndighet,
- 8) delta i det allmänna utvecklandet av domstolsväsendets verksamhet,
- 9) främja, stödja och samordna utvecklingsprojekt som gäller domstolarna och deras verksamhet,
- 10) lägga fram initiativ för statsrådet om lagstiftning, åtgärder eller utveckling inom sitt ansvarsområde,
- 11) delta i det internationella samarbetet inom sitt ansvarsområde,
- 12) sköta andra centralförvaltningsuppgifter inom domstolsväsendet,
- 13) sörja för resultatstyrningen som gäller domarförslagsnämnden och domarutbildningsnämnden.

3 §

Domstolarnas ställning

Domstolsmyndigheten ska i sin verksamhet beakta domstolarnas oberoende samt de högsta domstolarnas uppgifter och ställning enligt grundlagen.

Det som föreskrivs i 2 § begränsar inte domstolarnas behörighet enligt lag.

4 §

Hörande av de högsta domstolarna

Domstolsmyndigheten ska ge högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen tillfälle att yttra sig om budgetförslaget för de övriga domstolarna samt om budgetförslaget för domstolsmyndigheten. De högsta domstolarnas ställningstaganden ska delges justitieministeriet.

De högsta domstolarna ska ges tillfälle att yttra sig också om andra sådana ärenden som behandlas vid domstolsmyndigheten och som kan ha stor principiell betydelse för domstolsväsendet.

5 §

Ledning

Domstolsmyndigheten har en direktion och en överdirektör.

6 §

Direktion

Domstolsmyndighetens högsta beslutande organ är direktionen.

Direktionen

- 1) beslutar om centrala mål, en strategi och principer för styrningen av domstolsmyndighetens verksamhet och ekonomi,
- 2) beslutar om de budgetförslag för domstolarna och domstolsmyndigheten som ska lämnas till justitieministeriet,
- 3) beslutar om fördelningen av anslagen mellan domstolarna i enlighet med den godkända statsbudgeten till den del som domstolarna inte har beviljats anslag direkt,
- 4) fastställer de allmänna principerna för ordnande av tillsynen över domstolarnas och domstolsmyndighetens bokföring och medelsförvaltning,
- 5) godkänner avtal som är betydande eller principiellt viktiga för domstolsmyndigheten och ger utlåtande i ärenden som är principiellt viktiga med avseende på domstolsmyndighetens ansvarsområde,
- 6) beslutar om en ansökan om entledigande av en domare som avses i 14 kap. 4 § 4 mom.,
- 7) utnämner överdirektören, beviljar överdirektören avsked och fattar andra viktiga beslut som gäller överdirektörens tjänsteförhållande,
- 8) fastställer domstolsmyndighetens arbetsordning, och
- 9) fattar andra beslut av betydelse för domstolsmyndighetens verksamhet och uppgifter.

7 §

Tillsättning av direktionen och direktionens sammansättning

Statsrådet tillsätter domstolsmyndighetens direktion för fem år i sänder.

Direktionen består av en domare från högsta domstolen, en domare från högsta förvaltningsdomstolen och en domare från hovrätterna, en från tingsrätterna, en från förvaltningsdomstolarna och en från specialdomstolarna. Direktionen består dessutom av en ledamot som hör till domstolarnas övriga anställda och en ledamot som har sakkunskap i synnerhet i ledning av den offentliga förvaltningen. Varje ledamot har en personlig ersättare.

En av domarledamöterna ska vara chefsdomare vid en hovrätt eller en tingsrätt och en chefsdomare vid en förvaltningsdomstol eller en specialdomstol.

En riksdagsledamot, en medlem av statsrådet, en ledamot av landskapsfullmäktige, landskapsstyrelsen, kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen får inte ingå i domstolsmyndighetens direktion.

8 §

Nominering av kandidater till ledamöter i direktionen

Domstolsmyndighetens direktion tillsätts efter det att

- 1) högsta domstolen inom sig har nominerat en kandidat till ledamot och ersättare,
- 2) högsta förvaltningsdomstolen inom sig har nominerat en kandidat till ledamot och ersättare,
- 3) chefsdomarna vid hovrätterna och tingsrätterna utifrån anmälningar har nominerat tingsrätternas och hovrätternas kandidater till ledamöter och ersättare och chefsdomarna vid förvaltningsdomstolarna och specialdomstolarna på motsvarande sätt har nominerat sina kandidater till ledamöter och ersättare; innan de nomineras ska chefsdomarna i dessa olika domstolar samråda och höra de arbetstagarorganisationer som företräder domarna, och
- 4) chefsdomarna har i ett förfarande enligt 3 punkten nominerat en kandidat för domstolarnas övriga anställda till ledamot och ersättare efter att ha hört de arbetstagarorganisationer som företräder denna personal.

Justitieministeriet förklarar uppgifterna i direktionen lediga att sökas och begär de kandidatnomineringar som avses i 1 mom. Till uppgifterna som ledamot och ersättare som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten ska det nomineras dubbelt så många kandidater som det antal ledamöter och ersättare som ska tillsättas.

Tjänstgör en ledamot eller ersättare i direktionen inte längre i den tjänst eller uppgift som utgör grunden för nomineringen eller har han eller hon valts till en uppgift som avses i 7 § 4 mom., ska i hans eller hennes ställe nomineras en ny ledamot eller ersättare för återstoden av direktionens mandattid. En ny ledamot ska likväl inte nomineras enbart på den grunden att en chefsdomare som avses i 1 mom. 3 punkten före utgången av mandattiden övergår till en annan domartjänst eller att en annan i den punkten avsedd domare än en chefsdomare utnämns till tjänsten som chefsdomare.

9 §

Direktionens ordförande och vice ordförande

Direktionen utser inom sig en ordförande och enligt vad som bestäms i arbetsordningen en eller flera vice ordförande.

10 §

Direktionens beslutsfattande

Direktionen är beslutför när minst fyra ledamöter eller ersättare är närvarande.

Som direktionens beslut anses den mening som de flesta omfattar. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst.

Närmare bestämmelser om direktionens beslutsförfarande och om föredragningen i samband därmed får meddelas i domstolsmyndighetens arbetsordning.

11 §

Överdirektör

Domstolsmyndigheten leds av en överdirektör.

Överdirektören avgör ärenden som inte enligt lag eller arbetsordningen ska avgöras av direktionen eller någon annan tjänsteman.

Bestämmelser om överdirektörens rätt att överföra ärenden på andra tjänstemän för avgörande meddelas i arbetsordningen. Överdirektören kan förbehålla sig rätten att avgöra ett ärende som han eller hon överfört eller som annars ska avgöras av någon annan tjänsteman.

12 §

Behörighetsvillkor för överdirektören och överdirektörens tjänstemannarättsliga ställning

Behörighetsvillkor för överdirektören är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter, i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap.

Överdirektören är chef för ett ämbetsverk enligt vad som avses i 26 § 1 mom. 4 punkten i statstjänstemannalagen.

13 §

Andra tjänster och övrig personal

Vid domstolsmyndigheten finns utöver överdirektörstjänsten andra tjänster och annan personal enligt bestämmelserna i arbetsordningen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för annan personal kan meddelas i domstolens arbetsordning, om detta är befogat med tanke på skötseln av de uppgifter som hör till tjänsten i fråga.

14 §

Arbetsordning

Närmare bestämmelser om domstolsmyndighetens verksamhet, organisation och personal samt om organiseringen av arbetet och behandlingen av ärenden vid domstolsmyndigheten meddelas i arbetsordningen. Domstolsmyndighetens arbetsordning är offentlig och den ska finnas tillgänglig för alla.

20 kap.

Domarförslagsnämnden

6 §

Personal

Domarförslagsnämnden har en sekreterare. Nämnden kan dessutom ha föredragande med uppdraget som bisyssla. Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla har till uppgift att bereda och föredra nämndens utnämningsframställningar och utlåtanden. Dessutom sköter sekreteraren organiseringen av nämndens övriga verksamhet.

Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla ska ha annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt samt god kännedom om domstolarnas verksamhet.

Domarförslagsnämnden utnämner sekreteraren och föredragandena med uppdraget som bisyssla för viss tid. Domstolsmyndigheten sköter ordnandet av nämndens övriga sekreterartjänster och kan avdela personal för skötseln av nämndens uppgifter. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för uppgifterna kan meddelas i nämndens arbetsordning.

21 kap.

Domarutbildningsnämnden

1 §

Uppgifter

Domarutbildningsnämnden har till uppgift att

- 1) sköta planeringen av den utbildning som ordnas för domstolsledamöter, föredragande, beredare, tingsnotarier och övrig personal vid domstolarna i samarbete med domstolsmyndigheten och domstolarna,
- 2) sköta planeringen och anordnandet av de prov och prestationer som avses i 18 kap. 2 § och 6 § 1 mom.,

- 3) sköta ordnandet av ansökningsförfarandet för assessorstjänster samt det förberedande urvalet av assessorer,
- 4) sköta ordnandet av det centraliserade förfarandet för ansökan om praktikplatser enligt lagen om domstolspraktik samt urvalet och utnämningen av tingsnotarier,
- 5) ge hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen anvisningar om innehållet i den individuella studieplan för assessorer som avses i 18 kap. 4 § 2 mom.,
- 6) ge tingsrätterna, hovrätterna och förvaltningsdomstolarna anvisningar om innehållet i den praktikplan som avses i 12 § i lagen om domstolspraktik,
- 7) på begäran lämna utlåtande till domstolsmyndigheten om de personer som ska väljas till ledarutbildning eller annan utbildning inom domstolsväsendet,
- 8) bevilja den i 18 kap. 6 § 2 mom. avsedda rätten att använda titeln domarutbildad,
- 9) bevilja den i 18 § i lagen om domstolspraktik avsedda titeln vicehäradshövding.

2 §

Tillsättning och sammansättning

Domarutbildningsnämnden tillsätts av stastrådet för fem år i sänder.

Domarutbildningsnämnden har en ordförande, en vice ordförande och åtta övriga ledamöter. Ordföranden, vice ordföranden och fyra ledamöter ska vara domare som innehar ordinarie tjänst. Övriga ledamöter är en åklagare, en advokat, en ledamot som företräder den juridiska forskningen och undervisningen samt en ledamot som företräder domstolsmyndigheten. Varje ledamot har en personlig ersättare.

Nämndens domarledamöter ska jämlikt företräda olika domstolar och minst en av domarledamöterna ska vara chefsdomare.

3 §

Nominering av ledamöter

Domarutbildningsnämnden tillsätts efter det att

- 1) domarförslagsnämnden utifrån anmälningar har nominerat ordförande, vice ordförande och övriga domarledamöter samt deras ersättare,
- 2) riksåklagaren har nominerat ledamot och ersättare att företräda åklagarna,
- 3) Finlands Advokatförbund bland sina medlemmar har nominerat ledamot och ersättare att företräda advokatkåren,
- 4) justitieministeriet har nominerat ledamot och ersättare att företräda den juridiska forskningen och undervisningen,
- 5) domstolsmyndigheten har nominerat sin egen ledamot och ersättare.

Vad som i 20 kap. 3 § 1 och 3 mom. föreskrivs om nominering av ledamöter och ersättare i domarförslagsnämnden tillämpas även vid nominering av ledamöter och ersättare i domarutbildningsnämnden.

6 §

Domarutbildningsnämndens personal

Domarutbildningsnämnden har en sekreterare. Nämnden kan dessutom ha föredragande med uppdraget som bisyssla. Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla har till uppgift att bereda och föredra nämndens utnämningsframställningar och utlåtanden. Dessutom sköter sekreteraren organiseringen av nämndens övriga verksamhet.

Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla ska ha lämplig högre högskoleexamen och god kännedom om domstolarnas verksamhet eller om vuxenutbildning.

Nämnden utnämner sekreteraren och föredragandena med uppdraget som bisyssla för viss tid. Domstolsmyndigheten sköter ordnandet av nämndens övriga sekreterartjänster och kan avdela personal för skötseln av nämndens uppgifter. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för uppgifterna kan meddelas i nämndens arbetsordning.

AVDELNING VI

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

23 kap.

Ändringsökande

7 §

Sökande av ändring i domstolsmyndighetens beslut

Domstolsmyndighetens beslut får överklagas hos förvaltningsdomstolen på placeringsorten för domstolsmyndigheten i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2.

Lag

om domstolspraktik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolspraktik (674/2016) 4, 16 och 17 §, av dem 16 § sådan den lyder i lag 1005/2016, som följer:

4 §

Ledigförklaring av praktikplatser

Domarutbildningsnämnden ledigförklarar praktikplatserna centraliserat en gång om året. Domstolsmyndigheten sköter i samband med ledigförklaringen av en tjänst de praktiska åtgärder som avses i 11 kap. 5 och 6 § i domstolslagen och utarbetar ett sammandrag över sökandenas meriter.

I ansökningsannonsen ska det nämnas om praktiken förutom vid en tingsrätt delvis kan utföras vid en hovrätt eller en förvaltningsdomstol.

16 §

En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande

Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som

- 1) ordförande, om det är fråga om ett tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller som gäller ett penningbelopp eller en egendom eller förmån vars värde är högst 20 000 euro,
- 2) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 11 § i rättegångsbalken,
- 3) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 3 § i rättegångsbalken,
- 4) ledamot i de fall som avses i 6 kap. 1 § i rättegångsbalken eller i 6 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål,
- 5) ordförande i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat straff än ordningsbot, böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet.

I den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 3 § i rättegångsbalken ska ordföranden och en av de andra ledamöterna vara tingsrättens lagman eller en tingsdomare.

En tingsnotarie får inte förordnas att ensam eller som ordförande för tingsrätten behandla mål eller ärenden som på grund av sin art eller sin omfattning ska anses vara svåra att avgöra.

17 §

Avbrott i domstolspraktiken

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en tingsnotarie tillstånd att avbryta domstolspraktiken. En avbruten praktikperiod kan slutföras vid samma domstol som den börjat utföras vid.

Trots vad som föreskrivs om utnämning av tingsnotarie utnämner chefsdomaren en tingsnotarie för den tid som motsvarar en praktikperiod som inte genomförts med stöd av 1 mom.

3.

Lag

om ändring av lagen om nämndemän vid tingsrätterna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016) 3 och 12 § som följer:

3 §

Fastställelse och ändring av antalet nämndemän

Domstolsmyndigheten fastställer antalet nämndemän vid tingsrätterna. Om flera kommuner ingår i tingsrättens domkrets, fastställer domstolsmyndigheten antalet nämndemän som ska väljas från varje kommun, i första hand i proportion till antalet mantalsskrivna invånare i kommunen. Från varje kommun ska dock väljas minst en nämndeman.

Antalet nämndemän kan ändras på framställning av kommunfullmäktige eller tingsrätten, om invånarantalet i kommunerna inom domkretsen eller antalet mål och ärenden som ska behandlas i tingsrätten i den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § i rättegångsbalken väsentligen har förändrats.

Om kommunindelningen eller den judiciella indelningen ändras, kan domstolsmyndigheten ändra antalet nämndemän utan den framställning som avses i 2 mom. När antalet nämndemän ändras kan domstolsmyndigheten samtidigt bestämma huruvida nytt val av nämndemän från kommunerna i fråga ska förrättas för återstoden av mandatperioden.

Innan antalet nämndemän fastställs eller ändras ska tingsrätten och kommunerna inom tingsrättens domkrets ges tillfälle att yttra sig i saken.

12 §

Nämndemäns arvode och kostnadsersättning

Till en nämndeman betalas av statliga medel

- 1) arvode,
- 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av uppdraget som nämndeman föranleds av avlönande av vikarie, anordnande av barnvård eller något motsvarande,
- 3) resekostnadsersättning och dagtraktamente.

Domstolsmyndigheten fastställer närmare grunder för och beloppet av det arvode, den ersättning och det dagtraktamente som en nämndeman erhåller.

Anser en nämndeman att han eller hon inte fått arvode eller ersättning enligt 1 och 2 mom., kan nämndemannen yrka på rättelse hos lagmannen vid tingsrätten. Yrkar inte nämndemannen rättelse inom ett år efter utgången av det kalenderår då betalning borde ha skett går rätten till förmånerna förlorad. I ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

4.

Lag

om ändring av lagen om säkerhetskontroller vid domstolar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om säkerhetskontroller vid domstolar (1121/1999) 7 § som följer:

7 §

Justitieministeriets uppgifter

Justitieministeriet kan meddela närmare föreskrifter och anvisningar om de tekniska tillvägagångssätten i fråga om säkerhetskontrollåtgärderna och om hur säkerhetskontrollerna ska ordnas i praktiken samt om den utbildning som ska ordnas.

1.

Lag

om ändring av domstolslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i domstolslagen (673/2016) rubriken för 1 kap. samt 1 kap. 1 §, 10 kap. 11 §, 11 kap. 4–6, 9 och 11 §, 14 kap. 4 §, 17 kap. 22 §, 18 kap. 1 och 5 §, 19 kap. 5 §, rubriken för avdelning V, 20 kap. 6 §, 21 kap. 1–3 och 6 § samt
fogas till lagen ett nytt 19 a kap., en ny avdelning VI och till 23 kap. en ny 7 § som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser om domstolar och domare

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om domstolar, domare, övriga domstolsledamöter och annan personal. I lagen finns även bestämmelser om domarförslagsnämnden och domarutbildningsnämnden samt om deras uppgifter och personal.

Lagen tillämpas på högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen samt på deras ledamöter, om inte något annat föreskrivs i lagen om högsta domstolen (665/2005) eller i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006).

Särskilda bestämmelser gäller för riksätten.

10 kap.

Behörighetsvillkor för domare

11 §

Övriga domartjänster som kräver särskilda språkkunskaper

Vid de tvåspråkiga hovrätterna och förvaltningsdomstolarna samt vid marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det för att trygga de tvåspråkiga rättigheterna finnas ett tillräckligt

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om domstolar, domare, övriga domstolsledamöter och annan personal. I lagen finns även bestämmelser om *domstolsmyndigheten*, domarförslagsnämnden och domarutbildningsnämnden samt om deras uppgifter och personal.

Lagen tillämpas på högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen samt på deras ledamöter, om inte något annat föreskrivs i lagen om högsta domstolen (665/2005) eller i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006).

Särskilda bestämmelser gäller för riksätten.

10 kap.

Behörighetsvillkor för domare

11 §

Övriga domartjänster som kräver särskilda språkkunskaper

Vid de tvåspråkiga hovrätterna och förvaltningsdomstolarna samt vid marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det för att trygga de tvåspråkiga rättigheterna finnas ett tillräckligt

antal tjänster för lagfarna domare för vilka det av dem som utnämns till tjänsterna krävs sådana språkkunskaper som avses i 10 § 1 mom.

Bestämmelser om hur många i 1 mom. avsedda domartjänster det finns vid var och en av de tvåspråkiga domstolarna utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan ärendet föredras för statsrådet ska justitieministeriet begära utlåtande från högsta domstolen respektive högsta förvaltningsdomstolen över behovet av i 1 mom. avsedda domartjänster.

11 kap.

Utnämning av chefsdomare och ordinarie domare

4 §

Ledigförklaring av tjänster

Ordinarie domartjänster och chefsdomartjänster som tillsätts för viss tid ska förklaras lediga att sökas *vid domstolen* innan de tillsätts.

5 §

Domstol som ledigförklarar en tjänst

Högsta domstolen ledigförklarar tjänsten som president vid högsta domstolen, tjänsterna som hovrättspresident och tjänsten som president vid arbetsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen ledigförklarar tjänsten som president vid högsta förvaltningsdomstolen samt tjänsterna som överdomare vid en förvaltningsdomstol, tjänsten som överdomare vid marknadsdomstolen och tjänsten som överdomare vid försäkringsdomstolen.

Respektive hovrätt ledigförklarar tjänsterna som lagman vid en tingsrätt.

antal tjänster för lagfarna domare för vilka det av dem som utnämns till tjänsterna krävs sådana språkkunskaper som avses i 10 § 1 mom.

Bestämmelser om hur många i 1 mom. avsedda domartjänster det finns vid var och en av de tvåspråkiga domstolarna utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan ärendet föredras för statsrådet ska justitieministeriet begära utlåtande från *domstolsmyndigheten* över behovet av i 1 mom. avsedda domartjänster.

11 kap.

Utnämning av chefsdomare och ordinarie domare

4 §

Ledigförklaring av tjänster

Ordinarie domartjänster och chefsdomartjänster som tillsätts för viss tid ska förklaras lediga att sökas innan de tillsätts.

Beslut om att ledigförklara en domartjänst fattas av

1) högsta domstolen när tjänsten som president vid högsta domstolen, tjänsterna som hovrättspresident och tjänsten som president vid arbetsdomstolen ledigförklaras,

2) högsta förvaltningsdomstolen när tjänsten som president vid högsta förvaltningsdomstolen samt tjänsterna som överdomare vid en förvaltningsdomstol, tjänsten som överdomare vid marknadsdomstolen och tjänsten som överdomare vid försäkringsdomstolen ledigförklaras,

3) respektive hovrätt när tjänsten som lagman vid en tingsrätt ledigförklaras, och

4) den domstol där domartjänsten finns när det gäller övriga domartjänster.

5 §

Domstolsmyndighetens uppgifter

Domstolsmyndigheten sköter de praktiska åtgärder som hänför sig till ledigförklaringen av en tjänst i enlighet med anvisningar från den domstol som avses i 4 §.

Domstolsmyndigheten utarbetar enligt domarförslagsnämndens anvisningar ett sammandrag över sökandenas tjänstemeriter och över övriga meriter som beaktats och lämnar sammandraget till de domstolar och den domarförslagsnämnd som avses i 9 §.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. sköts dock av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen när en tjänst som avses i 7 § är ledigförklarad.

Den domstol där domartjänsten finns ledigförklarar de domartjänster som inte nämns i 1–3 mom.

6 §

Ny ledigförklaring av en tjänst, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av en tjänst

Av giltiga skäl får en domartjänst förklaras ledig att sökas på nytt eller ansökningstiden för en domartjänst förlängas. De som tidigare har sökt tjänsten beaktas då utan en ny ansökan. En anmälan om ledigförklaring av en tjänst kan av giltiga skäl även återkallas.

Beslut om att en tjänst ska förklaras ledig att sökas på nytt, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av tjänsten fattas av den domstol som ledigförklarar tjänsten.

9 §

Behandlingen av ärenden i domarförslagsnämnden

Innan domarförslagsnämnden gör en utnämningsframställning begär nämnden utlåtande om de sökande av den domstol som har förklarat tjänsten ledig. När det gäller tingsdomartjänster begär nämnden dock utlåtande om de sökande av respektive hovrätt och dessutom av den tingsrätt där tjänsten är ledigförklarad. När det gäller sökande till en tjänst som jordrättsingenjör ska utlåtande dessutom begäras av Lantmäteriverket. På motsvarande sätt ska utlåtande inhämtas av Ålands landskapsregering innan lagmannen vid Ålands tingsrätt utnämns.

Domarförslagsnämnden kan innan den gör en utnämningsframställning i fråga om arbetsdomstolens president eller arbetsdomstolsråd begära utlåtande om sökandena av de centralorganisationer och arbetsmarknadsverk som avses i 17 kap. 13 § samt av finansministeriet och Finlands Bank. Nämnden kan också inhämta andra utlåtanden och utredningar samt höra sökande och sakkunniga.

Innan en utnämningsframställning görs ska de sökande ges tillfälle att yttra sig med anledning av de utlåtanden och utredningar som skaffats under beredningen av utnämningsärendet.

11 §

6 §

Ny ledigförklaring av en tjänst, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av en tjänst

Av giltiga skäl får en domartjänst förklaras ledig att sökas på nytt eller ansökningstiden för en domartjänst förlängas. De som tidigare har sökt tjänsten beaktas då utan en ny ansökan. En anmälan om ledigförklaring av en tjänst kan av giltiga skäl även återkallas.

Beslut om att en tjänst ska förklaras ledig att sökas på nytt, förlängning av ansökningstiden och återkallande av ledigförklaringen av tjänsten fattas av en domstol som avses i 4 §. Domstolsmyndigheten sköter de anknytande praktiska åtgärderna med undantag för de tjänster som anges i 7 §.

9 §

Behandlingen av ärenden i domarförslagsnämnden

Innan domarförslagsnämnden gör en utnämningsframställning begär nämnden utlåtande om de sökande av den domstol som har fattat beslut om att ledigförklara tjänsten. När det gäller tingsdomartjänster begär nämnden dock utlåtande om de sökande av respektive hovrätt och dessutom av den tingsrätt där tjänsten är ledigförklarad. När det gäller sökande till en tjänst som jordrättsingenjör ska utlåtande dessutom begäras av Lantmäteriverket. På motsvarande sätt ska utlåtande inhämtas av Ålands landskapsregering innan lagmannen vid Ålands tingsrätt utnämns.

Domarförslagsnämnden kan innan den gör en utnämningsframställning i fråga om arbetsdomstolens president eller arbetsdomstolsråd begära utlåtande om sökandena av de centralorganisationer och arbetsmarknadsverk som avses i 17 kap. 13 § samt av finansministeriet och Finlands Bank. Nämnden kan också inhämta andra utlåtanden och utredningar samt höra sökande och sakkunniga.

Innan en utnämningsframställning görs ska de sökande ges tillfälle att yttra sig med anledning av de utlåtanden och utredningar som skaffats under beredningen av utnämningsärendet.

11 §

Innehållet i domstolens utlåtande

Domstolens utlåtande ska innehålla ett motiverat yttrande om vilken av de sökande som bör utnännas.

Av domstolens utlåtande ska framgå domstolens motiverade uppfattning om de sökandes meriter och kompetens samt deras inbördes rangordning med hänsyn till den tjänst som ska tillsättas. Domarförslagsnämnden kan vid behov ge närmare anvisningar om innehållet i utlåtandet.

Till utlåtandet från den domstol som ledigförklarar tjänsten som domare ska det bifogas ett sammandrag enligt nämndens anvisningar över sökandenas tjänstemeriter och över övriga meriter som beaktats. När det gäller de sökande till en tingsdomartjänst utarbetas sammandraget dock av hovrätten.

14 kap.

Tjänstgöring vid en annan domstol och förflyttning

4 §

Förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet

På förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet tillämpas vad som i 5 a §, 5 b § 2 mom. och 5 c § 1 mom. i statstjänstemannalagen föreskrivs om omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen.

Om den tjänst som ska förflyttas med stöd av 1 mom. efter omstruktureringen finns på ett annat ställe än inom domarens pendlingsregion, och domaren inte samtycker till förflyttning, ska en förflyttning av domaren till en annan domartjänst inom hans eller hennes pendlingsregion eftersträvas. Om det inte finns någon sådan tjänst, kan domaren med sitt samtycke förflyttas till en domartjänst eller annan tjänst utanför pendlingsregionen. Om det vid omstruktureringen i stället för domartjänsten inrättas en ny tjänst som inte är en domartjänst, har domaren dock rätt att i första hand bli utnämnd till en domartjänst.

En domare kan enbart förflyttas till en tjänst vars behörighetsvillkor domaren uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom eller henne. Vid förflyttning till en domartjänst iakttas förfarandet för utnämning av domare. Tjänsten ledigförklaras dock inte. Det domstolsutlåtande om tillsättande av en domartjänst som avses i 11 kap. 10 § ges av högsta domstolen eller av högsta förvaltningsdomstolen beroende på vilken domstol omstruktureringen gäller.

Innehållet i domstolens utlåtande

Domstolens utlåtande ska innehålla ett motiverat yttrande om vilken av de sökande som bör utnännas.

Av domstolens utlåtande ska framgå domstolens motiverade uppfattning om de sökandes meriter och kompetens samt deras inbördes rangordning med hänsyn till den tjänst som ska tillsättas. Domarförslagsnämnden kan vid behov ge närmare anvisningar om innehållet i utlåtandet.

(upphävs)

14 kap.

Tjänstgöring vid en annan domstol och förflyttning

4 §

Förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet

På förflyttning av domare vid omstrukturering av domstolsväsendet tillämpas vad som i 5 a §, 5 b § 2 mom. och 5 c § 1 mom. i statstjänstemannalagen föreskrivs om omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen.

Om den tjänst som ska förflyttas med stöd av 1 mom. efter omstruktureringen finns på ett annat ställe än inom domarens pendlingsregion, och domaren inte samtycker till förflyttning, ska en förflyttning av domaren till en annan domartjänst inom hans eller hennes pendlingsregion eftersträvas. Om det inte finns någon sådan tjänst, kan domaren med sitt samtycke förflyttas till en domartjänst eller annan tjänst utanför pendlingsregionen. Om det vid omstruktureringen i stället för domartjänsten inrättas en ny tjänst som inte är en domartjänst, har domaren dock rätt att i första hand bli utnämnd till en domartjänst.

En domare kan enbart förflyttas till en tjänst vars behörighetsvillkor domaren uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom eller henne. Vid förflyttning till en domartjänst iakttas förfarandet för utnämning av domare. Tjänsten ledigförklaras dock inte. Det domstolsutlåtande om tillsättande av en domartjänst som avses i 11 kap. 10 § ges av högsta domstolen eller av högsta förvaltningsdomstolen beroende på vilken domstol omstruktureringen gäller.

Om en domare utan giltig orsak vägrar att ta emot en tjänst som avses i 2 mom., kan domaren entledigas. Ärendet behandlas av högsta förvaltningsdomstolen på ansökan av justitieministeriet. Ärendet ska behandlas som ett brådskande rättskipningsärende.

Om en domare utan giltig orsak vägrar att ta emot en tjänst som avses i 2 mom., kan domaren entledigas. Ärendet behandlas av högsta förvaltningsdomstolen på ansökan av *domstolsmyndigheten*. Ärendet ska behandlas som ett brådskande rättskipningsärende.

AVDELNING IV

SAKKUNNIGLEDAMÖTER OCH ÖVRIG PERSONAL

17 kap.

Sakkunnigledamöter

22 §

Sakkunnigledamöters arvode

Till sakkunnigledamöter betalas av statens medel ett skäligt arvode och en skälig ersättning. Arvodenas och ersättningarnas grunder och belopp fastställs av justitieministeriet.

18 kap.

Assessorer

1 §

Assessorstjänster

Vid hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det i utbildningssyfte finnas tjänster som assessor för viss tid och som tillsätts för tre år. Av särskilda skäl kan utnämningen till tjänsten förlängas med högst två år.

En person som har tjänstgjort som assessor i två år får under återstoden av sin mandattid även tjänstgöra i andra domaruppgifter eller som föredragande vid högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen.

Vid utnämning av assessor iakttas vad som i 12 kap. föreskrivs om utnämning av domare till tjänsteförhållande för viss tid.

AVDELNING IV

SAKKUNNIGLEDAMÖTER OCH ÖVRIG PERSONAL

17 kap.

Sakkunnigledamöter

22 §

Sakkunnigledamöters arvode

Till sakkunnigledamöter betalas av statens medel ett skäligt arvode och en skälig ersättning. Arvodenas och ersättningarnas grunder och belopp fastställs av *domstolsmyndigheten*.

18 kap.

Assessorer

1 §

Assessorstjänster

Vid hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen kan det i utbildningssyfte finnas tjänster som assessor för viss tid och som tillsätts för tre år. Av särskilda skäl kan utnämningen till tjänsten förlängas med högst två år.

En person som har tjänstgjort som assessor i två år får under återstoden av sin mandattid även tjänstgöra i andra domaruppgifter eller som föredragande vid högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen.

Vid utnämning av assessor iakttas vad som i 12 kap. föreskrivs om utnämning av domare till tjänsteförhållande för viss tid. *Beslut om att ledigförklara en assessorstjänst fattas av domarutbildningsnämnden.*

Domstolsmyndigheten sköter i samband med ledigförklaringen av en tjänst de praktiska åtgärder som avses i 11 kap. 5 och 6 § samt utarbetar ett sammandrag och lämnar det till domarutbildningsnämnden.

5 §

Avbrott i utbildningsprogrammet

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en assessor tillstånd att göra avbrott i utbildningsprogrammet. Ett program som avbrutits kan slutföras efter avbrottet.

19 kap.

Övrig personal

5 §

Kanslichef och övrig personal

Vid en domstol kan det finnas en tjänst som kanslichef eller en tjänst som förvaltningschef eller någon annan motsvarande tjänst med uppgift att sköta domstolens administration. En domstol kan även ha annan personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande.

Behörighetsvillkor för kanslichef är lämplig högre högskoleexamen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för annan personal kan meddelas i domstolens arbetsordning, om detta är befogat med tanke på skötseln av de uppgifter som hör till tjänsten i fråga.

Respektive domstol utnämner i denna paragraf avsedda tjänstemän och anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

AVDELNING V

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

(ny)

5 §

Avbrott i utbildningsprogrammet

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en assessor tillstånd att göra avbrott i utbildningsprogrammet. Ett program som avbrutits kan slutföras [vid samma domstol] efter avbrottet.

Trots vad som föreskrivs om utnämning av assessor utnämner chefsdomaren en assessor för den tid som motsvarar ett utbildningsprogram som inte genomförts med stöd av 1 mom.

19 kap.

Övrig personal

5 §

Kanslichef och övrig personal

Vid en domstol kan det finnas en tjänst som kanslichef, *en tjänst som förvaltningsdirektör* eller en tjänst som förvaltningschef eller någon annan motsvarande tjänst med uppgift att sköta domstolens administration. En domstol kan även ha annan personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande.

Behörighetsvillkor för kanslichef är lämplig högre högskoleexamen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för annan personal kan meddelas i domstolens arbetsordning, om detta är befogat med tanke på skötseln av de uppgifter som hör till tjänsten i fråga.

Respektive domstol utnämner i denna paragraf avsedda tjänstemän och anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

AVDELNING V

**DOMSTOLSMYNDIGHETEN OCH
NÄMNDERNA**

19 a kap.

Domstolsmyndigheten

1 §

Domstolsmyndigheten

För skötseln av domstolarnas verksamhetsförutsättningar och för utvecklande, planering och stödjande av verksamheten finns domstolsmyndigheten inom justitieministeriets förvaltningsområde.

2 §

Domstolsmyndighetens uppgifter

Domstolsmyndigheten har till uppgift att se till att domstolarna kan utöva dömande makt på ett högklassigt sätt och att domstolarnas förvaltning är effektivt och ändamålsenligt ordnad.

Domstolsmyndigheten ska i synnerhet

1) för justitieministeriet lägga fram ett förslag till domstolarnas omkostnader och i enlighet med den godkända budgeten besluta om fördelningen av omkostnaderna mellan domstolarna [till den del som domstolarna inte har beviljats anslag direkt],

2) sköta domstolarnas lokalhantering, till den del beslutanderätten i den frågan inte hör till justitieministeriet.

3) sköta upprätthållandet och utvecklandet av domstolarnas informationssystem,

4) i samarbete med domarutbildningsnämnden som avses i 21 kap. se till att det ordnas utbildning för domarna och domstolarnas övriga personal,

5) stödja domstolarna i deras kommunikation,

6) följa resultaten av domstolarnas verksamhet samt göra upp rapporter och kalkyler över den,

7) i riksomfattande utvecklingsprojekt och andra projekt vara det verk som företräder domstolsväsendet, om ärendet inte hör till en domstol, statsrådet eller någon annan myndighet,

8) delta i det allmänna utvecklandet av domstolsväsendets verksamhet,

9) främja, stödja och samordna utvecklingsprojekt som gäller domstolarna och deras verksamhet,

10) lägga fram initiativ för statsrådet om lagstiftning, åtgärder eller utveckling inom sitt ansvarsområde,

11) delta i det internationella samarbetet inom sitt ansvarsområde,

12) sköta andra centralförvaltningsuppgifter inom domstolsväsendet,

13) sörja för resultatstyrningen som gäller domarförslagsnämnden och domarutbildningsnämnden.

3 §

Domstolarnas ställning

Domstolsmyndigheten ska i sin verksamhet beakta domstolarnas oberoende samt de högsta domstolarnas uppgifter och ställning enligt grundlagen.

Det som föreskrivs i 2 § begränsar inte domstolarnas behörighet enligt lag.

4 §

Hörande av de högsta domstolarna

Domstolsmyndigheten ska ge högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen tillfälle att yttra sig om budgetförslaget för de övriga domstolarna samt budgetförslaget för domstolsmyndigheten. De högsta domstolarnas ställningstaganden ska delges justitieministeriet.

De högsta domstolarna ska ges tillfälle att yttra sig också om andra sådana ärenden som behandlas vid domstolsmyndigheten och som kan ha stor principiell betydelse för domstolsväsendet.

5 §

Ledning

Domstolsmyndigheten har en direktion och en överdirektör.

6 §

Direktion

Domstolsmyndighetens högsta beslutande organ är direktionen.

Direktionen

1) beslutar om centrala mål, en strategi och principer för styrningen av domstolsmyndighetens verksamhet och ekonomi,

2) beslutar om de budgetförslag för domstolarna och domstolsmyndigheten som ska lämnas till justitieministeriet,

3) beslutar om fördelningen av anslagen mellan domstolarna i enlighet med den godkända statsbudgeten till den del som domstolarna inte har beviljats anslag direkt,

4) fastställer de allmänna principerna för ordnande av tillsynen över domstolarnas och domstolsmyndighetens bokföring och medelsförvaltning,

5) godkänner avtal som är betydande eller principiellt viktiga för domstolsmyndigheten och ger utlåtande i ärenden som är principiellt viktiga med avseende på domstolsmyndighetens ansvarsområde,

6) beslutar om en ansökan om entledigande av en domare som avses i 14 kap. 4 § 4 mom.,

7) utnämner överdirektören, beviljar överdirektören avsked och fattar andra viktiga beslut som gäller överdirektörens tjänsteförhållande,

8) fastställer domstolsmyndighetens arbetsordning, och

9) fattar andra beslut av betydelse för domstolsmyndighetens verksamhet och uppgifter.

7 §

Tillsättning av direktionen och direktionens sammansättning

Statsrådet tillsätter domstolsmyndighetens direktion för fem år i sänder.

Direktionen består av en domare från högsta domstolen, en domare från högsta förvaltningsdomstolen och en domare från hovrätterna, en från tingsrätterna, en från förvaltningsdomstolarna och en från specialdomstolarna. Direktionen består dessutom av en ledamot som hör till domstolarnas övriga anställda och en ledamot som har sakkunskap i synnerhet i ledning av den offentliga förvaltningen. Varje ledamot har en personlig ersättare.

En av domarledamöterna ska vara chefsdomare vid en hovrätt eller en tingsrätt och en chefsdomare vid en förvaltningsdomstol eller en specialdomstol.

En riksdagsledamot, en medlem av statsrådet, en ledamot av landskapsfullmäktige, landskapsstyrelsen, kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen får inte ingå i domstolsmyndighetens direktion.

8 §

Nominering av kandidater till ledamöter i direktionen

Domstolsmyndighetens direktion tillsätts efter det att

1) högsta domstolen inom sig har nominerat en kandidat till ledamot och ersättare,

2) högsta förvaltningsdomstolen inom sig har nominerat en kandidat till ledamot och ersättare,

3) chefsdomarna vid hovrätterna och tingsrätterna utifrån anmälningar har nominerat tingsrätternas och hovrätternas kandidater till ledamöter och ersättare och chefsdomarna vid förvaltningsdomstolarna och specialdomstolarna på motsvarande sätt har nominerat sina kandidater till ledamöter och ersättare; innan de nomineras ska chefsdomarna i dessa olika domstolar samråda och höra de

arbetstagarorganisationer som företräder domarna, och

4) chefsdomarna har i ett förfarande enligt 3 punkten nominerat en kandidat för domstolarnas övriga anställda till ledamot och ersättare efter att ha hört de arbetstagarorganisationer som företräder denna personal.

Justitieministeriet förklarar uppgifterna i direktionen lediga att sökas och begär de kandidatnomineringar som avses i 1 mom. Till uppgifterna som ledamot och ersättare som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten ska det nomineras dubbelt så många kandidater som det antal ledamöter och ersättare som ska tillsättas.

Tjänstgör en ledamot eller ersättare i direktionen inte längre i den tjänst eller uppgift som utgör grunden för nomineringen eller har han eller hon valts till en uppgift som avses i 7 § 4 mom., ska i hans eller hennes ställe nomineras en ny ledamot eller ersättare för återstoden av direktionens mandattid. En ny ledamot ska likväl inte nomineras enbart på den grunden att en chefsdomare som avses i 1 mom. 3 punkten före utgången av mandattiden övergår till en annan domartjänst eller att en annan i den punkten avsedd domare än en chefsdomare utnämns till tjänsten som chefsdomare.

9 §

Direktionens ordförande och vice ordförande

Direktionen utser inom sig en ordförande och enligt vad som bestäms i arbetsordningen en eller flera vice ordförande.

10 §

Direktionens beslutsfattande

Direktionen är beslutför när minst fyra ledamöter eller ersättare är närvarande.

Som direktionens beslut anses den mening som de flesta omfattar. Om rösterna faller lika, avgör ordförandens röst.

Närmare bestämmelser om direktionens beslutsförfarande och om föredragningen i samband därmed får meddelas i domstolsmyndighetens arbetsordning.

11 §

Överdirektör

Domstolsmyndigheten leds av en överdirektör.

Överdirektören avgör ärenden som inte enligt lag eller arbetsordningen ska avgöras av direktionen eller någon annan tjänsteman.

Bestämmelser om överdirektörens rätt att överföra ärenden på andra tjänstemän för avgörande meddelas i arbetsordningen. Överdirektören kan förbehålla sig rätten att avgöra ett ärende som han eller hon överfört eller som annars ska avgöras av någon annan tjänsteman.

12 §

Behörighetsvillkor för överdirektören och överdirektörens tjänstemannarättsliga ställning

Behörighetsvillkor för överdirektören är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter, i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap.

Överdirektören är chef för ett ämbetsverk enligt vad som avses i 26 § 1 mom. 4 punkten i statstjänstemannalagen.

13 §

Andra tjänster och övrig personal

Vid domstolsmyndigheten finns utöver överdirektörstjänsten andra tjänster och annan personal enligt bestämmelserna i arbetsordningen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för annan personal kan meddelas i domstolens arbetsordning, om detta är befogat med tanke på skötseln av de uppgifter som hör till tjänsten i fråga.

14 §

Arbetsordning

Närmare bestämmelser om domstolsmyndighetens verksamhet, organisation och personal samt om organiseringen av arbetet och behandlingen av ärenden vid domstolsmyndigheten meddelas i arbetsordningen.

Domstolsmyndighetens arbetsordning är offentlig och den ska finnas tillgänglig för alla.

20 kap.

Domarförslagsnämnden

6 §

20 kap.

Domarförslagsnämnden

6 §

Personal

Domarförslagsnämnden har en sekreterare. Nämnden kan dessutom ha föredragande med uppdraget som bisyssla och annan personal. Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla har till uppgift att bereda och föredra nämndens utnämningsframställningar och utlåtanden. Dessutom sköter sekreteraren organiseringen av nämndens övriga verksamhet.

Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla ska ha annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt samt god kännedom om domstolarnas verksamhet.

Domarförslagsnämnden utnämner sekreteraren och föredragandena med uppdraget som bisyssla för viss tid. Övrig personal anställs av sekreteraren.

Personal

Domarförslagsnämnden har en sekreterare. Nämnden kan dessutom ha föredragande med uppdraget som bisyssla och annan personal. Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla har till uppgift att bereda och föredra nämndens utnämningsframställningar och utlåtanden. Dessutom sköter sekreteraren organiseringen av nämndens övriga verksamhet.

Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla ska ha annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt och god kännedom om domstolarnas verksamhet.

Domarförslagsnämnden utnämner sekreteraren och föredragandena med uppdraget som bisyssla för viss tid. *Domstolsmyndigheten sköter ordnandet av nämndens övriga sekreterartjänster och kan avdela personal för skötseln av nämndens uppgifter. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för uppgifterna kan meddelas i nämndens arbetsordning.*

21 kap.

Domarutbildningsnämnden

1 §

Uppgifter

Domarutbildningsnämnden har till uppgift att

1) sköta planeringen av den utbildning som ordnas för domstolsledamöter, föredragande, beredare, tingsnotarier och övrig personal vid domstolarna i samarbete med justitieministeriet och domstolarna,

2) sköta planeringen och anordnandet av de prov och prestationer som avses i 18 kap. 2 § och 6 § 1 mom.,

3) sköta ordnandet av ansökningsförfarandet för assessorstjänster samt det förberedande urvalet av assessorer,

4) sköta ordnandet av det centraliserade förfarandet för ansökan om praktikplatser enligt lagen om domstolspraktik samt urvalet och utnämningen av tingsnotarier,

5) ge hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen anvisningar om innehållet i den individuella studieplan för assessorer som avses i 18 kap. 4 § 2 mom.,

21 kap.

Domarutbildningsnämnden

1 §

Uppgifter

Domarutbildningsnämnden har till uppgift att

1) sköta planeringen av den utbildning som ordnas för domstolsledamöter, föredragande, beredare, tingsnotarier och övrig personal vid domstolarna i samarbete med *domstolsmyndigheten* och domstolarna,

2) sköta planeringen och anordnandet av de prov och prestationer som avses i 18 kap. 2 § och 6 § 1 mom.,

3) sköta ordnandet av ansökningsförfarandet för assessorstjänster samt det förberedande urvalet av assessorer,

4) sköta ordnandet av det centraliserade förfarandet för ansökan om praktikplatser enligt lagen om domstolspraktik samt urvalet och utnämningen av tingsnotarier,

5) ge hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen, arbetsdomstolen och försäkringsdomstolen anvisningar om innehållet i den individuella studieplan för assessorer som avses i 18 kap. 4 § 2 mom.,

6) ge tingsrätterna, hovrätterna och förvaltningsdomstolarna anvisningar om innehållet i den praktikplan som avses i 12 § i lagen om domstolspraktik,

7) på begäran lämna utlåtande till justitieministeriet om de personer som ska väljas till ledarutbildning eller annan utbildning inom domstolsväsendet,

8) bevilja den i 18 kap. 6 § 2 mom. avsedda rätten att använda titeln domarutbildad,

9) bevilja den i 18 § i lagen om domstolspraktik avsedda titeln vicehäradshövding.

2 §

Tillsättning och sammansättning

Domarutbildningsnämnden tillsätts av statsrådet för fem år i sänder.

Domarutbildningsnämnden har en ordförande, en vice ordförande och åtta övriga ledamöter. Ordföranden, vice ordföranden och fyra ledamöter ska vara domare som innehar ordinarie tjänst. Övriga ledamöter är en åklagare, en advokat, en ledamot som företräder den juridiska forskningen och undervisningen samt en ledamot som företräder justitieministeriet. Varje ledamot har en personlig ersättare.

Nämndens domarledamöter ska jämlikt företräda olika domstolar och minst en av domarledamöterna ska vara chefsdomare.

3 §

Nominering av ledamöter

Domarutbildningsnämnden tillsätts efter det att

1) domarförslagsnämnden utifrån anmälningar har nominerat ordförande, vice ordförande och övriga domarledamöter samt deras ersättare,

2) riksåklagaren har nominerat ledamot och ersättare att företräda åklagarna,

3) Finlands Advokatförbund bland sina medlemmar har nominerat ledamot och ersättare att företräda advokatkåren,

4) justitieministeriet har nominerat ledamot och ersättare att företräda den juridiska forskningen och undervisningen,

5) justitieministeriet har nominerat sin egen ledamot och ersättare.

Vad som i 20 kap. 3 § 1 och 3 mom. föreskrivs om nominering av ledamöter och ersättare i domarförslagsnämnden tillämpas även vid nominering av ledamöter och ersättare i domarutbildningsnämnden.

6) ge tingsrätterna, hovrätterna och förvaltningsdomstolarna anvisningar om innehållet i den praktikplan som avses i 12 § i lagen om domstolspraktik,

7) på begäran lämna utlåtande till *domstolsmyndigheten* om de personer som ska väljas till ledarutbildning eller annan utbildning inom domstolsväsendet,

8) bevilja den i 18 kap. 6 § 2 mom. avsedda rätten att använda titeln domarutbildad,

9) bevilja den i 18 § i lagen om domstolspraktik avsedda titeln vicehäradshövding.

2 §

Tillsättning och sammansättning

Domarutbildningsnämnden tillsätts av statsrådet för fem år i sänder.

Domarutbildningsnämnden har en ordförande, en vice ordförande och åtta övriga ledamöter. Ordföranden, vice ordföranden och fyra ledamöter ska vara domare som innehar ordinarie tjänst. Övriga ledamöter är en åklagare, en advokat, en ledamot som företräder den juridiska forskningen och undervisningen samt en ledamot som företräder *domstolsmyndigheten*. Varje ledamot har en personlig ersättare.

Nämndens domarledamöter ska jämlikt företräda olika domstolar och minst en av domarledamöterna ska vara chefsdomare.

3 §

Nominering av ledamöter

Domarutbildningsnämnden tillsätts efter det att

1) domarförslagsnämnden utifrån anmälningar har nominerat ordförande, vice ordförande och övriga domarledamöter samt deras ersättare,

2) riksåklagaren har nominerat ledamot och ersättare att företräda åklagarna,

3) Finlands Advokatförbund bland sina medlemmar har nominerat ledamot och ersättare att företräda advokatkåren,

4) justitieministeriet har nominerat ledamot och ersättare att företräda den juridiska forskningen och undervisningen,

5) *domstolsmyndigheten* har nominerat sin egen ledamot och ersättare.

Vad som i 20 kap. 3 § 1 och 3 mom. föreskrivs om nominering av ledamöter och ersättare i domarförslagsnämnden tillämpas även vid nominering av ledamöter och ersättare i domarutbildningsnämnden.

2 §

Tillsättning och sammansättning

Domarutbildningsnämnden har en sekreterare som bereder och föredrar de ärenden som behandlas i nämnden samt sköter organiseringen av nämndens övriga verksamhet. Sekreteraren ska ha lämplig högre högskoleexamen och god kännedom om domstolarnas verksamhet eller om vuxenutbildning.

Domarutbildningsnämnden utnämner sekreteraren.

Nämnden kan dessutom ha annan personal som anställs av sekreteraren.

6 §

Domarutbildningsnämndens personal

Domarutbildningsnämnden har en sekreterare. Nämnden kan dessutom ha föredragande med uppdraget som bisyssla. Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla har till uppgift att bereda och föredra nämndens utnämningsframställningar och utlåtanden. Dessutom sköter sekreteraren organiseringen av nämndens övriga verksamhet.

Sekreteraren och föredragande med uppdraget som bisyssla ska ha lämplig högre högskoleexamen och god kännedom om domstolarnas verksamhet eller om vuxenutbildning.

Nämnden utnämner sekreteraren och föredragandena med uppdraget som bisyssla för viss tid. Domstolsmyndigheten sköter ordnandet av nämndens övriga sekreterartjänster och kan avdela personal för skötseln av nämndens uppgifter. Bestämmelser om behörighetsvilkoren för uppgifterna kan meddelas i nämndens arbetsordning.

(ny)

AVDELNING VI

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

23 kap.

Ändringssökande

(ny)

23 kap.

Ändringssökande

7 §

Sökande av ändring i domstolsmyndighetens beslut

Domstolsmyndighetens beslut får överklagas hos förvaltningsdomstolen på placeringsorten för domstolsmyndigheten i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2.

Lag

om domstolspraktik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolspraktik (674/2016) 4, 16 och 17 §, av dem 16 § sådan den lyder i lag 1005/2016,
som följer:

Gällande lydelse

4 §

Ledigförklaring av praktikplatser

Domarutbildningsnämnden ledigförklarar praktikplatserna centraliserat en gång om året.

I ansökningsannonsen ska det nämnas om praktiken förutom vid en tingsrätt delvis kan utföras vid en hovrätt eller en förvaltningsdomstol.

16 §

En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande

Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som

1) ordförande, om det är fråga om ett tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller som gäller ett penningbelopp eller en egendom eller förmån vars värde är högst 20 000 euro,

2) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 2 § i rättegångsbalken,

3) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 3 § i rättegångsbalken,

4) ledamot i de fall som avses i 6 kap. 1 § i rättegångsbalken eller i 6 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål,

5) ordförande i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat straff än ordningsbot, böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet.

I den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 3 § i rättegångsbalken ska

Föreslagen lydelse

4 §

Ledigförklaring av praktikplatser

Domarutbildningsnämnden ledigförklarar praktikplatserna centraliserat en gång om året.
Domstolsmyndigheten sköter i samband med ledigförklaringen av en tjänst de praktiska åtgärder som avses i 11 kap. 5 och 6 § i domstolslagen och utarbetar ett sammandrag över sökandenas meriter.

I ansökningsannonsen ska det nämnas om praktiken förutom vid en tingsrätt delvis kan utföras vid en hovrätt eller en förvaltningsdomstol.

16 §

En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande

Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som

1) ordförande, om det är fråga om ett tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller som gäller ett penningbelopp eller en egendom eller förmån vars värde är högst 20 000 euro,

2) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och *11* § i rättegångsbalken,

3) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 3 § i rättegångsbalken,

4) ledamot i de fall som avses i 6 kap. 1 § i rättegångsbalken eller i 6 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål,

5) ordförande i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat straff än ordningsbot, böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet.

I den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 3 § i rättegångsbalken ska

ordföranden och en av de andra ledamöterna vara tingsrättens lagman eller en tingsdomare.

En tingsnotarie får inte förordnas att ensam eller som ordförande för tingsrätten behandla mål eller ärenden som på grund av sin art eller sin omfattning ska anses vara svåra att avgöra.

17 §

Avbrott i domstolspraktiken

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en tingsnotarie tillstånd att avbryta domstolspraktiken. En avbruten praktikperiod kan slutföras vid samma domstol som den börjat utföras vid.

ordföranden och en av de andra ledamöterna vara tingsrättens lagman eller en tingsdomare.

En tingsnotarie får inte förordnas att ensam eller som ordförande för tingsrätten behandla mål eller ärenden som på grund av sin art eller sin omfattning ska anses vara svåra att avgöra.

17 §

Avbrott i domstolspraktiken

Chefsdomaren kan av grundad anledning bevilja en tingsnotarie tillstånd att avbryta domstolspraktiken. En avbruten praktikperiod kan slutföras vid samma domstol som den börjat utföras vid.

Trots vad som föreskrivs om utnämning av tingsnotarie utnämner chefsdomaren en tingsnotarie för den tid som motsvarar en praktikperiod som inte genomförts med stöd av 1 mom.

3.

Lag

om ändring av lagen om nämndemän vid tingsrätterna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016) 3 och 12 § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Fastställelse och ändring av antalet nämndemän

Justitieministeriet fastställer antalet nämndemän vid tingsrätterna. Om flera kommuner ingår i tingsrättens domkrets, fastställer justitieministeriet antalet nämndemän som ska väljas från varje kommun, i första hand i proportion till antalet mantalsskrivna invånare i kommunen. Från varje kommun ska dock väljas minst en nämndeman.

Antalet nämndemän kan ändras på framställning av kommunfullmäktige eller tingsrätten, om invånarantalet i kommunerna inom domkretsen eller antalet mål och ärenden som ska behandlas i tingsrätten i den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § i rättegångsbalken väsentligen har förändrats.

Om kommunindelningen eller den judiciella indelningen ändras, kan justitieministeriet ändra antalet nämndemän utan den framställning som avses i 2 mom. När antalet nämndemän ändras kan ministeriet samtidigt bestämma huruvida nytt val av nämndemän från kommunerna i fråga ska förrättas för återstoden av mandatperioden.

Innan antalet nämndemän fastställs eller ändras ska tingsrätten och kommunerna inom tingsrättens domkrets ges tillfälle att yttra sig i saken.

12 §

Nämndemäns arvode och kostnadsersättning

Till en nämndeman betalas av statliga medel

- 1) arvode,
- 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av uppdraget som nämndeman föranleds av avlönande av

Föreslagen lydelse

3 §

Fastställelse och ändring av antalet nämndemän

Domstolsmyndigheten fastställer antalet nämndemän vid tingsrätterna. Om flera kommuner ingår i tingsrättens domkrets, fastställer *domstolsmyndigheten* antalet nämndemän som ska väljas från varje kommun, i första hand i proportion till antalet mantalsskrivna invånare i kommunen. Från varje kommun ska dock väljas minst en nämndeman.

Antalet nämndemän kan ändras på framställning av kommunfullmäktige eller tingsrätten, om invånarantalet i kommunerna inom domkretsen eller antalet mål och ärenden som ska behandlas i tingsrätten i den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § i rättegångsbalken väsentligen har förändrats.

Om kommunindelningen eller den judiciella indelningen ändras, kan *domstolsmyndigheten* ändra antalet nämndemän utan den framställning som avses i 2 mom. När antalet nämndemän ändras kan *domstolsmyndigheten* samtidigt bestämma huruvida nytt val av nämndemän från kommunerna i fråga ska förrättas för återstoden av mandatperioden.

Innan antalet nämndemän fastställs eller ändras ska tingsrätten och kommunerna inom tingsrättens domkrets ges tillfälle att yttra sig i saken.

12 §

Nämndemäns arvode och kostnadsersättning

Till en nämndeman betalas av statliga medel

- 1) arvode,
- 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av uppdraget som nämndeman föranleds av avlönande av vikarie, anordnande av barnvård eller något motsvarande,

vikarie, anordnande av barnvård eller något motsvarande,

3) resekostnadsersättning och dagtraktamente.

Justitieministeriet fastställer närmare grunder för och beloppet av det arvode, den ersättning och det dagtraktamente som en nämndeman erhåller.

Anser en nämndeman att han eller hon inte fått arvode eller ersättning enligt 1 och 2 mom., kan nämndemannen yrka på rättelse hos lagmannen vid tingsrätten. Yrkar inte nämndemannen rättelse inom ett år efter utgången av det kalenderår då betalning borde ha skett går rätten till förmånerna förlorad. I ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

3) resekostnadsersättning och dagtraktamente.

Domstolsmyndigheten fastställer närmare grunder för och beloppet av det arvode, den ersättning och det dagtraktamente som en nämndeman erhåller.

Anser en nämndeman att han eller hon inte fått arvode eller ersättning enligt 1 och 2 mom., kan nämndemannen yrka på rättelse hos lagmannen vid tingsrätten. Yrkar inte nämndemannen rättelse inom ett år efter utgången av det kalenderår då betalning borde ha skett går rätten till förmånerna förlorad. I ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

4.

Lag

om ändring av lagen om säkerhetskontroller vid domstolar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om säkerhetskontroller vid domstolar (1121/1999) 7 § som följer:

Gällande lydelse

7 §

Ministeriets uppgifter

Justitieministeriet kan meddela närmare föreskrifter och anvisningar om de tekniska tillvägagångssätten i fråga om säkerhetskontrollåtgärderna och om hur säkerhetskontrollerna ska ordnas i praktiken samt om den utbildning som ska ordnas.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

Statsrådets förordning

om ändring av statstjänstemannaförordningen

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statstjänstemannaförordningen (971/1994) 39 §, sådan den lyder delvis ändrad i förordning 649/2017, som följer:

39 §

Beslut om varning som ges en tjänsteman, om permittering av en tjänsteman och om ändring av ett tjänsteförhållande till tjänsteförhållande på deltid fattas av respektive ämbetsverk, om inte något annat bestäms genom förordning. Respektive ministerium beslutar dock om permittering, om ändring av ett tjänsteförhållande till tjänsteförhållande på deltid och om varning i fråga om chefen för ett ämbetsverk, om inte något annat bestäms genom förordning.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning fattas av den utnämmande myndigheten, om inte något annat föreskrivs i lag eller förordning. Om republikens president eller statsrådet är utnämmande myndighet, ska respektive ministerium besluta om avstängningen.

Bestämmelser om avstängning från tjänsteutövning i fråga om domare och föredragande vid domstolar finns i domstolslagen. *Beslut om i denna paragraf avsedda ärenden som gäller överdirektören för domstolsmyndigheten fattas i enlighet med 19 a kap. 6 § 7 punkten i domstolslagen av domstolsmyndighetens direktion.*

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om justitieministeriet

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om justitieministeriet (543/2003) 2 och 6 §, av dem 2 § sådan den lyder i förordning 867/2016 och 6 § sådan den lyder i förordning 1458/2016, som följer:

2 §

Ämbetsverk, anstalter och organ som hör till ministeriets verksamhetsområde

Till justitieministeriets verksamhetsområde hör

- 1) högsta domstolen,
- 2) högsta förvaltningsdomstolen,
- 3) hovrätterna,
- 4) förvaltningsdomstolarna,
- 5) Ålands förvaltningsdomstol,
- 6) tingsrätterna,
- 7) marknadsdomstolen,
- 8) arbetsdomstolen,
- 9) försäkringsdomstolen,
- 10) domstolsmyndigheten,
- 11) Brottspåföljdsmyndigheten,
- 12) Brottspåföljdssektorns utbildningscentral,
- 13) Riksåklagarämbetet,
- 14) åklagarämbetena,
- 15) landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland,
- 16) Riksfogdeämbetet,
- 17) utökningsverken,
- 18) landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland,
- 19) de statliga rättshjälpsbyråerna,
- 20) konkursombudsmannens byrå,
- 21) Rättsregistercentralen,
- 22) Olycksutredningscentralen,
- 23) barnombudsmannens byrå,
- 24) jämställdhetsombudsmannens byrå,
- 25) dataombudsmannens byrå och datasekretessnämnden,
- 26) diskrimineringsombudsmannens byrå,
- 27) diskriminerings- och jämställdhetsnämnden,
- 28) sametinget,
- 29) Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna,
- 30) konsumenttvistenämnden,
- 31) domarförslagsnämnden,
- 32) domarutbildningsnämnden,
- 33) rättegångsbiträdesnämnden,
- 34) brottsskadenämnden,
- 35) nämnden för namnändring.

6 §

Behörighetsvillkor för tjänstemännen

Utöver det som föreskrivs i 8 § i statstjänstemannalagen (750/1994) är behörighetsvillkoren för

- 1) kanslichefen annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt,
- 2) avdelningschefen vid justitieförvaltningsavdelningen sådan examen som avses i 1 punkten,
- 3) avdelningschefen vid lagberedningsavdelningen sådan examen som avses i 1 punkten och god förtrogenhet med lagberedning.

Utöver det som föreskrivs i 43 § i reglementet för statsrådet (262/2003) är behörighetsvillkoren för en biträdande avdelningschef som lagstiftningsdirektör vid lagberedningsavdelningen sådan examen som avses i 1 mom. 1 punkten och god förtrogenhet med lagberedning.

Behörighetsvillkor för

1) den som förordnas till uppgiften som chef för [*någon annan enhet vid justitieförvaltningsavdelningen än utbildningsenheten?*] en enhet vid justitieförvaltningsavdelningen sådan examen som avses i 1 mom. 1 punkten och förtrogenhet med enhetens verksamhetsområde,

2) lagstiftningsråd som chef för en enhet sådan examen som avses i 1 mom. 1 punkten, god förtrogenhet med lagberedning och i praktiken visad ledarförmåga,

3) lagstiftningsråd vid lagberedningsavdelningens laggranskningsenhet sådan examen som avses i 1 mom. 1 punkten och i fråga om lagstiftningsråd som granskar finskspråkiga författningstexter god förtrogenhet med lagberedning och i fråga om lagstiftningsråd som granskar svenskspråkiga författningstexter utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska och svenska och god förtrogenhet med lagberedning eller svenskt lagspråk,

4) lagstiftningsråd vid kriminalpolitiska avdelningen sådan examen som avses i 1 mom. 1 punkten samt den förmåga att forska och planera som krävs vid lagberedning,

5) andra lagstiftningsråd än de som avses ovan i detta moment högre högskoleexamen samt den förmåga att forska och planera som krävs vid lagberedning,

6) konsultativ tjänsteman och planeringschef högre högskoleexamen,

7) språkrättsrådet, som svarar för uppföljningen av verkställigheten och tillämpningen av språklagen (423/2003), högre högskoleexamen samt utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska och goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

Justitieministeriets förordning

om ändring av justitieministeriets förordning om justitieministeriets arbetsordning

I enlighet med justitieministeriets beslut

ändras i justitieministeriets förordning om justitieministeriets arbetsordning (833/2016) 1, 12, 17, 18, 51 och 58 § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna arbetsordning innehåller bestämmelser om justitieministeriets ledning och ledningsgrupper, den närmare organisationen av ministeriet, de ledande tjänstemännens uppgifter, beredningen av ärenden och tjänstemännens beslutanderätt samt ministeriets och förvaltningsområdets resultatstyrning.

Om ministeriets planeringssystem, betalningsrörelse, bokföring, godkännande av utgifter samt materialfunktioner och interna kontroll bestäms i ekonomistadgan för justitieministeriets [och rättsväsendets] bokföringsenhet.

12 §

Enheter och ansvarsområden

Vid justitieförvaltningsavdelningen finns [en domstolsenhet, en rättshjälps- och utökningsenhet, en utbildningsenhet, en ekonomi- och personalförvaltningsenhet samt en enhet för internationell rättsvård?].

Vid lagberedningsavdelningen finns en enhet för offentlig rätt, en enhet för privaträtt, en enhet för straff- och processrätt, en laggranskningsenhet samt en enhet för allmänna internationella ärenden och EU-frågor.

Vid kriminalpolitiska avdelningen finns en enhet för kriminalpolitik och brottsbekämpning samt en åklagar- och brottspåföljdsenhet.

Förvaltningsenheten omfattar ansvarsområdena förvaltningsfrågor och personalärenden. Till enheten hör också stödet för ministeriets ledning som i sina uppgifter är underställd kanslichefen.

17 §

Justitieförvaltningsavdelningens uppgifter

Justitieförvaltningsavdelningen har till uppgift att

1) sörja för verksamhetsförutsättningarna och den strategiska planeringen inom domstolsväsendet, utökningsväsendet, rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, konkursombudsmannens byrå, konsumenttvistenämnden, domarförslagsnämnden, domarutbildningsnämnden och rättegångsbiträdesnämnden samt sörja för utvecklandet av verksamheten och personalen inom [domstolsväsendet,] rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, konkursombudsmannens byrås byrå, konsumenttvistenämnden, domarförslagsnämnden, domarutbildningsnämnden och rättegångsbiträdesnämnden,

2) stödja verksamhetsområdets ämbetsverk vid skötseln av deras grundläggande uppgifter,

3) svara för tillgången på tjänster och den judiciella indelningen inom verksamhetsområdet,

4) följa konventioner och författningar som gäller det internationella rättssamarbetet samt utifrån dem sköta ministeriets uppgifter,

5) utveckla och samordna förvaltningsområdets deltagande i den civila krishanteringen.

Avdelningen ska dessutom

1) sköta sådana ärenden som gäller tjänstekollektivavtal och tjänsteregleringar vid domstolarna och andra ämbetsverk som hör till dess verksamhetsområde,

2) utreda datatekniska behov inom [domstolsväsendet,] rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, konkursombudsmannens byrå och konsumenttvistenämnden samt upphandla datatekniska tjänster,

3) sköta de ärenden som gäller den allmänna advokatföreningen och som hör till ministeriet,

4) sörja för utvecklandet av innehållet i förmyndarverksamheten,

5) behandla ärenden som gäller domarförslagsnämnden, domarutbildningsnämnden och rättegångsbiträdesnämnden,

6) föredra ärenden som gäller inrättande, indragning och ändring av tjänster samt domarutnämningar,

- 7) bereda lagstiftningen inom enhetens verksamhetsområde, vid behov i samarbete med lagberedningsavdelningen,
- 8) sörja för annan rättsvård, om ärendet inte hör till någon annan avdelning.

18 §

Uppgifter som hänför sig till justitieförvaltningsavdelningens förvaltningsområde

Justitieförvaltningsavdelningen sörjer för resultatstyrningen inom *domstolsmyndigheten*, Riksfogdeämbetet, rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, konkursombudsmannens byrå och konsumenttvistenämnden.

50 §

Beslutanderätt för chefen för en enhet vid justitieförvaltningsavdelningen

Chefen för en enhet vid justitieförvaltningsavdelningen avgör, om inte något annat föreskrivs, ärenden som gäller

- 1) tillstånd eller klagomål samt ersättningar inom enhetens verksamhetsområde, om ersättningsbeloppet uppgår till högst 20 000 euro,
- 2) en anmärkning eller varning som ges en av ministeriet utnämnd tjänsteman vid ett ämbetsverk inom enhetens verksamhetsområde,
- 3) fastställande av formulär för blanketter och andra handlingar inom enhetens verksamhetsområde,
- 4) ärenden som gäller anskaffning och underhåll av lokaler för [*domstolsväsendet eller*] rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, om den mervärdesskattefria årliga hyran för lokalen är högst 200 000 euro och om ärendet inte på grund av sin betydelse ska avgöras av ministern.

58 §

Ekonomidirektörens beslutanderätt

Ekonomidirektören avgör ärenden som gäller

- 1) uppgifter som hör till justitieministeriets [*och rättsväsendets*] bokföringsenhet,
- 2) avskrivning av egendom och kontoavskrivningar,
- 3) ekonomiförvaltningen, om ärendet är gemensamt för förvaltningsområdet eller flera avdelningar och av mindre betydelse.